

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ 8773:2018

**СКЛАД ТА ЗМІСТ РОЗДІЛУ
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СКЛАДІ
ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
НА БУДІВНИЦТВО ОБ'ЄКТІВ**

Основні положення

Видання офіційне

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
2018

ПЕРЕДМОВА

- 1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Страховий фонд документації» (ТК 40)
- 2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») від 15 травня 2018 р. № 140 з 2019-07-01
- 3 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленними в національній стандартизації України
- 4 НА ЗАМІНУ ДСТУ Б А.2.2-7:2010

**Право власності на цей національний стандарт належить державі.
Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати
здля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання
цей національний стандарт або його частини на будь-яких носіях інформації
без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи**

ДП «УкрНДНЦ», 2018

ЗМІСТ

	с.
0 Вступ.....	IV
1 Сфера застосування.....	1
2 Нормативні посилання	1
3 Терміни та визначення понять.....	2
4 Позначки та скорочення	3
5 Загальні положення	3
6 Вихідні дані та вимоги на розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту в складі проектної документації на будівництво об'єктів.....	4
7 Проектні рішення у сфері цивільного захисту	5
8 Проектні рішення щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій	6
8.1 Загальні положення.....	6
8.2 Проектні рішення щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації у разі ймовірної аварії на об'єкті будівництва	6
8.3 Проектні рішення щодо мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій, у разі ймовірних аварій на розташованих поблизу об'єктах підвищеної небезпеки (потенційно небезпечних об'єктах), та внаслідок аварій на транспорті.....	7
8.4 Проектні рішення щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, джерелами яких є небезпечні природні явища (процеси)	8
Додаток А (обов'язковий) Форма та перелік вихідних даних і вимог на розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту в складі проектної документації на будівництво	8
Додаток Б (обов'язковий) Форма завдання на розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту в складі проектної документації на будівництво об'єктів	10
Додаток В (довідковий) Перелік додаткових рішень щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та забезпечення сталого функціонування на об'єктах, що належать суб'єктам господарювання, проектування яких здійснюється з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту.....	12
Додаток Г (довідковий) Бібліографія	16

0 ВСТУП

Цей стандарт розроблено на заміну ДСТУ Б А.2.2-7:2010 «Проектування. Розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у складі проектної документації об'єктів. Основні положення».

Розроблення нового національного стандарту зумовлено потребою:

- європейського досвіду;
- запровадити сучасні положення з розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту у складі проектної документації на будівництво об'єктів та європейський досвід щодо використання споруд подвійного призначення під час будівництва об'єктів;
- привести вимоги цього стандарту у відповідність до Кодексу цивільного захисту України, Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», національних стандартів, будівельних норм у сфері містобудівної діяльності та цивільного захисту.

Беручи до уваги наведене вище, у цьому стандарті уточнено сферу застосування, вилучено вимоги щодо погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту, уточнено та доповнено вимоги на розроблення цього розділу, переглянуто додатки.

Цей стандарт належить до комплексу А.2.2 «Проектування» згідно з ДБН А.1.1-1 [34].

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

**СКЛАД ТА ЗМІСТ РОЗДІЛУ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ
ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ
НА БУДІВНИЦТВО ОБ'ЄКТІВ**

Основні положення

**COMPOSITION AND CONTENT OF THE SECTION
OF ENGINEERING AND TECHNICAL MEASURES OF CIVIL
PROTECTION AS A PART OF PROJECT DOCUMENTATION FOR
THE CONSTRUCTION OF OBJECTS**

Fundamentals

Чинний від 2019-07-01

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

Цей стандарт установлює вимоги до складу та змісту розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту у складі проектної документації на будівництво об'єктів під час нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту та технічного переоснащення.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі національні стандарти:

ДСТУ 33.201:2004 Страховий фонд документації. Об'єкти будівництва. Порядок створювання

ДСТУ 2272:2006 Пожежна безпека. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 3891:2013 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 4933:2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Техногенні надзвичайні ситуації. Терміни та визначення основних понять

ДСТУ 4934:2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Джерела фізичного походження природних надзвичайних ситуацій. Номенклатура та показники впливів уражальних чинників

ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Система проектної документації для будівництва. Основні вимоги до проектної та робочої документації

ДСТУ Б А.2.4-20:2008 Система проектної документації для будівництва. Правила обліку та зберігання оригіналів проектної документації

ДСТУ Б В.2.5-38:2008 Інженерне обладнання будинків і споруд. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд (IEC 62305:2006, NEQ)

ДСТУ-Н Б Б.1.1-19:2013 Настанова з виконання розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації на мирний час

ДСТУ-Н Б Б.1.1-20:2013 Настанова з виконання розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації на особливий період

ДСТУ-Н Б В.1.2-16:2013 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Визначення класу наслідків (відповідальності) та категорії складності об'єктів будівництва

ДСТУ XXX:201X¹⁾ Настанова щодо пристосування об'єктів побутового, фізкультурно-оздоровчого та виробничого призначення для санітарного оброблення людей, спеціального оброблення одягу, засобів індивідуального захисту, техніки та обладнання.

Примітка. Чинність стандартів, на які є посилання в цьому стандарті, перевіряють згідно з офіційними виданнями національного органу стандартизації — каталогом національних нормативних документів і щомісячними інформаційними покажчиками національних стандартів.

Якщо стандарт, на який є посилання, замінено новим або до нього внесено зміни, треба застосувати новий стандарт, охоплюючи всі внесені зміни до нього.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті вжито терміни:

- горюча речовина [горючий матеріал], займиста речовина [займистий матеріал], продукти згоряння, згідно з ДСТУ 2272;
- джерело надзвичайної ситуації, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, захисна споруда цивільного захисту, зона можливого ураження, інженерно-технічні заходи цивільного захисту, надзвичайна ситуація, небезпечна подія, об'єкт підвищеної небезпеки, потенційно небезпечний об'єкт, уражальна дія джерела надзвичайної ситуації, уражальний чинник джерела надзвичайної ситуації, згідно з ДСТУ 3891;
- вибухонебезпечна(-ий) [речовина] [матеріал], зона ймовірної техногенної надзвичайної ситуації, зона радіоактивного забруднення, зона хімічного забруднення, небезпечна(-ий) біологічна(-ий) речовина [препарат], небезпечна хімічна речовина, згідно з ДСТУ 4933;
- будівництво, завдання на проектування, замовник будівництва, капітальний ремонт, містобудівна документація, нове будівництво, об'єкт будівництва, проектна документація, реконструкція, технічне переоснащення, згідно з ДБН А.2.2-3 [36];
- найбільша працююча зміна, згідно з ДБН В.2.2-5 [47];
- автоматизована система раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення, згідно з ДБН В.2.5-76 [52].

Нижче подано терміни, додатково вжиті у цьому стандарті, та визначення позначених ними понять.

3.1 розділ інженерно-технічних заходів цивільного захисту у складі проектної документації на будівництво об'єктів

Складова проектної документації, що визначає комплекс інженерно-технічних рішень, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайної ситуації, забезпечення захисту населення і територій від них та безпеки, що може виникнути під час воєнних (бойових) дій або внаслідок таких дій, а також створення умов для забезпечення сталого функціонування суб'єктів господарювання і територій

3.2 суб'єкт господарювання

Учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством [2]

3.3 стале функціонування об'єкта

Здатність об'єкта в умовах надзвичайних ситуацій у мирний час, в умовах надзвичайного стану та в особливий період випускати якісну продукцію та надавати послуги в запланованому обсязі відповідно до визначеної номенклатури, а у разі дії уражального чинника джерела надзвичайної ситуації — у мінімально короткі строки відновлювати свою роботу

3.4 особливий період

Період, що настає з моменту оголошення рішення про мобілізацію (крім цільової) або доведення його до виконавців стосовно прихованої мобілізації чи з моменту ведення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та охоплює час мобілізації, воєнний час і частково відбудовний період після закінчення воєнних дій [3]

3.5 хімічно небезпечний об'єкт; ХНО

Об'єкт (підприємство), на якому виробляють, переробляють, зберігають, транспортують, завантажують або розвантажують, використовують у виробництві, розміщують або складують (постійно або тимчасово), знищують небезпечні хімічні речовини

¹⁾ На розгляді.

3.6 споруда подвійного призначення

Наземна або підземна споруда, що може бути використана за основним функціональним призначенням і для захисту населення.

Примітка. До споруди подвійного призначення відносять станції та ділянки метрополітену, підземні переходи та тунелі, паркінги, гірничі виробки, споруди котлованого типу, підвальні та інші приміщення [1]

3.7 клас наслідків (відповідальності) об'єктів будівництва

Рівень можливих матеріальних збитків та/або соціальних втрат, пов'язаних із припиненням експлуатації об'єкта або із втратою цілісності об'єкта.

Примітка. Клас наслідків (відповідальності) об'єкта СС1, СС2, СС3 визначають відповідно до вимог 5.1 ДБН В.1.2-14 [46], ДСТУ-Н Б В.1.2-16.

4 ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому стандарті вжито такі позначки та скорочення:

АЕС	— атомна електростанція;
АСРВНСО	— автоматизована система раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення;
ЗІЗ	— засоби індивідуального захисту;
ЗПУ	— запасний пункт управління;
ІТЗ ЦЗ	— інженерно-технічні заходи цивільного захисту;
НС	— надзвичайна ситуація;
ОПН	— об'єкт підвищеної небезпеки;
ПЛАС	— план ліквідації аварійних ситуацій;
ПНО	— потенційно небезпечний об'єкт.

5 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 Наявність розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (далі — ІТЗ ЦЗ) у складі проектної документації на будівництво об'єктів передбачено у ДБН А.2.2-3 [36]. У розділі викладають ІТЗ ЦЗ згідно з вимогами ДБН В.1.2-4 [45] на об'єкти, визначені в [25].

5.2 Завдання на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ рекомендовано складати за формою, наведеною у додатку Б цього стандарту.

5.3 У разі наявності інформації у розділі ІТЗ ЦЗ, яка може бути віднесена до державної таємниці, відповідно до [6], його виконують окремим томом (нове будівництво) або окремим проектом (реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення).

Документацію розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів зберігають із врахуванням спеціальних вимог на поширення інформації, з обмеженим доступом [6, 7].

Оригінал документації розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів зберігають в архіві проектувальника відповідно до вимог ДСТУ Б А.2.4-20.

5.4 Суб'єкт господарської діяльності, який є замовником проекту, здійснює підготовку і постачання документів розділу ІТЗ ЦЗ для створення та формування страхового фонду документації України на підставі [9]. Порядок створення та формування страхового фонду документації України наведено в ДСТУ 33.201.

5.5 Склад розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів залежить від класу наслідків (відповідальності) об'єкта, визначеного згідно з ДБН В.1.2-14 [46], ДСТУ-Н Б В.1.2-16 та видів будівництва.

5.6 Розділ ІТЗ ЦЗ містить текстові та графічні матеріали відповідно до ДСТУ Б А.2.4-4.

Текстові матеріали включають:

- а) титульний аркуш;
- б) зміст;
- в) склад проекту;

г) основний текст документа, який включає короткі загальні відомості про об'єкт, ділянку будівництва, сусідні об'єкти з погляду можливості виникнення надзвичайних ситуацій (далі — НС) і потенційної небезпеки, їх оборонного та економічного значення, розміщення персоналу, найбільшої працюючої зміни та населення;

д) інформацію про весь комплекс прийнятих проектних (технічних та організаційних) рішень щодо ІТЗ ЦЗ, які забезпечують зниження негативної дії джерел НС на території, будівлі, споруди, та їх стале функціонування, захист працівників та населення, які потрапляють у зону можливого ураження від об'єктів будівництва. Залежно від економічного та оборонного значення об'єкта будівництва, а також його потенційної небезпеки проектні рішення поділяють на дві групи:

1) проектні рішення у сфері цивільного захисту, які розробляються з урахуванням розміщення виробничих сил і розселення населення, віднесення населених пунктів та суб'єктів господарювання до груп (категорій) з цивільного захисту, вимог ДБН В.1.2-4 [45] щодо зон можливих небезпек, необхідності створення містобудівних умов для забезпечення сталого функціонування цих об'єктів в умовах НС та в особливий період;

2) проектні рішення щодо запобігання НС техногенного та природного характеру, які розробляють з урахуванням потенційної небезпеки на об'єкті будівництва, який проектується, а також на розташованих поряд об'єктах згідно з ДБН В.1.2-4 [45], та результатів інженерних вишукувань, оцінки природних умов і навколишнього середовища;

е) вихідні дані та вимоги на розроблення ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів.

Текстові та графічні матеріали розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів оформляють згідно з ДСТУ Б А.2.4-4.

У пояснювальній записці проектної документації об'єкта наводять основні відомості щодо ІТЗ ЦЗ. У проектних рішеннях, які викладено в інших розділах проекту та містять інформацію щодо ІТЗ ЦЗ, наводять тільки відомості та загальні описи цих рішень із посиланням на розділ ІТЗ ЦЗ проекту, у якому є необхідна інформація.

5.7 Графічні матеріали розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів включають:

— генеральний план об'єкта будівництва з експлікацією будівель та споруд і визначенням поверховості;

— ситуаційні плани із позначенням об'єкта, що проектується, захисних споруд цивільного захисту (у разі наявності), з наведенням відстані до об'єкта будівництва та розташованих поблизу об'єктів, населених пунктів, транспортних комунікацій, що потрапляють у зону ураження у разі аварії на цьому об'єкті, а також меж зон ймовірної небезпеки та зон НС, визначених у проектних рішеннях із зазначенням чисельності людей у цих зонах;

— інші креслення (плани і розрізи будівель та споруд, плани, профілі трас, принципові схеми технологічних процесів, схеми інженерних мереж і систем), що містять інформацію стосовно проектних рішень розділу ІТЗ ЦЗ.

Масштаби креслень, що включають до графічної частини розділу ІТЗ ЦЗ, вибирають у кожному конкретному випадку, забезпечуючи повноту відображення інформації.

6 ВИХІДНІ ДАНІ ТА ВИМОГИ НА РОЗРОБЛЕННЯ РОЗДІЛУ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА БУДІВНИЦТВО ОБ'ЄКТІВ

6.1 Вихідні дані та вимоги на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів входять до складу інших вихідних даних згідно з пунктом 2 додатку А ДБН А.2.2-3 [36].

6.2 Вихідні дані та вимоги на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів надаються замовником. Перелік вихідних даних викладено у додатку А цього стандарту.

6.3 Не допускається надавати вихідні дані та вимоги на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів не в повному обсязі. Відповідальність за склад та обсяг вихідних даних та вимог на розроблення розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів несе замовник відповідно до вимог чинного законодавства.

7 ПРОЕКТНІ РІШЕННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

7.1 Проектні рішення щодо ІТЗ ЦЗ у сфері цивільного захисту повинні передбачити реалізацію заходів, передбачених в ДБН В.1.2-4 [45] та ДБН Б.1.1-5 [37].

7.1.1 Для всіх об'єктів будівництва, проектування яких здійснюється з урахуванням вимог ІТЗ ЦЗ включають такі заходи:

- а) визначення меж зони можливого ураження, згідно з ДБН В.1.2-4 [45];
- б) обґрунтування віддалення об'єкта від суб'єктів господарювання, віднесених до категорій з цивільного захисту, та міст, віднесених до відповідних груп з цивільного захисту;
- в) дані про вогнестійкість будинків і споруд, що проектуються, відповідно до вимог ДБН В.1.1-7 [40];
- г) обґрунтування умов функціонування об'єкта в особливий період;
- д) обґрунтування чисельності найбільшої працюючої зміни, чергового і обслуговуючого персоналу підприємств, що забезпечують життєдіяльність населених пунктів, віднесених до груп з цивільного захисту, та об'єктів, віднесених до категорій з цивільного захисту [31];
- е) проектні рішення:
 - 1) щодо влаштування автоматизованої системи раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення (далі — АСРВНСО), яке проживає у зонах можливого ураження, та персоналу цього об'єкта згідно з ДБН В.2.5-76 [52];
 - 2) стосовно безаварійної зупинки технологічних процесів;
 - 3) щодо підвищення надійності електропостачання об'єктів та технологічного устаткування, що не підлягають відключенню від електропостачання;
 - 4) щодо підвищення сталої роботи джерел водопостачання та захисту їх від радіоактивних і небезпечних хімічних речовин;
 - 5) щодо світломаскувальних заходів та інших заходів стосовно маскуванню об'єкта відповідно до завдання на проектування та ДБН В.1.2-4 [45];
 - 6) щодо організації та проведення евакуаційних заходів, залучення технічних засобів евакуації [24].

7.1.2 До розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво об'єктів, на території яких передбачається будівництво захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення, захисних споруд на запасному пункті управління (далі — ЗПУ), додатково включають:

- а) обґрунтування кількості працівників, які підлягають укриттю у сховищах та захисних спорудах на ЗПУ, виходячи із чисельності:
 - 1) працівників найбільшої працюючої зміни суб'єктів господарювання, віднесених до відповідних категорій цивільного захисту та розташованих у зонах можливих значних (сильних) руйнувань населених пунктів, які продовжують свою діяльність в особливий період;
 - 2) персоналу атомних електростанцій (далі — АЕС), інших ядерних установок і працівників суб'єктів господарювання, які забезпечують функціонування таких станцій (установок);
 - 3) працівників найбільшої працюючої зміни суб'єктів господарювання, віднесених до категорій особливої важливості цивільного захисту;
 - 4) хворих, медичного та обслуговуючого персоналу закладів охорони здоров'я, які не підлягають евакуації або не можуть бути евакуйовані у безпечне місце;
- б) обґрунтування кількості працівників та населення, яке підлягає укриттю у протирадіаційних укриттях та захисних спорудах на ЗПУ, виходячи із чисельності:
 - 1) працівників суб'єктів господарювання, віднесених до першої та другої категорій цивільного захисту та розташованих за межами зон можливих значних (сильних) руйнувань населених пунктів, які продовжують свою діяльність у воєнний час;
 - 2) працівників суб'єктів господарювання, розташованих у зонах можливих руйнувань, зонах можливих слабких руйнувань, небезпечного і можливого значного (сильного) радіоактивного забруднення навколо АЕС;
 - 3) населення міст, не віднесених до груп цивільного захисту, та інших населених пунктів, а також населення, евакуйованого з населених пунктів, віднесених до груп цивільного захисту і зон можливих значних руйнувань;
 - 4) хворих, медичного та обслуговуючого персоналу закладів охорони здоров'я, розташованих за межами зон можливих значних руйнувань міст, віднесених до груп цивільного захисту, і суб'єктів господарювання, віднесених до категорій цивільного захисту, а також закладів охорони здоров'я, які продовжують свою діяльність у воєнний час;

в) обґрунтування кількості та місць розміщення захисних споруд або споруд подвійного призначення;
г) обґрунтування вибору захисних споруд, у яких передбачається розміщення пункту управління об'єкта;

д) обґрунтування класу (групи), коефіцієнта захисту захисних споруд згідно з додатковими вимогами до пунктів 3.5, 6.3 додатка 1 ДБН В.2.2-5 [47], режимів вентиляції;

е) обґрунтування вимог до захисних властивостей споруд подвійного призначення;

ж) обґрунтування термінів переведення захисних споруд у готовність до використання за призначенням згідно з додатковими вимогами до пункту 1.7 додатка 1 ДБН В.2.2-5 [47];

и) обґрунтування можливості використання захисних споруд у мирний час для господарських, культурних та побутових потреб.

Проектну документацію на кожен захисну споруду, споруду подвійного призначення, захисну споруду на ЗПУ розробляють відповідно до вимог ДБН В.2.2-5 [47] та ДБН В.1.2-4 [45].

Для об'єктів будівництва, до яких згідно з ДБН В.1.2-4 [45] висуваються особливі вимоги у розділі ІТЗ ЦЗ, додатково включають проекти технічних рішень згідно з переліком додаткових рішень щодо запобігання виникненню НС та забезпечення сталого функціонування об'єктів, що належать суб'єктам господарювання, проектування яких здійснюється з урахуванням вимог ІТЗ ЦЗ, наведеним у додатку В.

8 ПРОЕКТНІ РІШЕННЯ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

8.1 Загальні положення

Проектні рішення щодо запобігання виникненню НС на об'єкті будівництва, з урахуванням потенційної небезпеки, передбачають:

— запобігання виникненню НС у разі ймовірних аварій на об'єкті будівництва;

— мінімізацію наслідків НС, які можуть виникнути у разі ймовірних аварій на розташованих поблизу об'єктах підвищеної небезпеки (далі — ОПН) (потенційно небезпечних об'єктах (далі — ПНО)), та внаслідок аварій на транспорті;

— запобігання виникненню НС, джерелами яких є небезпечні природні процеси.

Для проектів будівництва об'єктів, які на підставі [4] віднесено до ОПН, проектні рішення розділу ІТЗ ЦЗ розробляють разом із матеріалами декларації безпеки об'єкта. Також до розділу ІТЗ ЦЗ у складі проектної документації на будівництво ОПН (ПНО) рекомендується включати результати оцінки рівня ризику аварій [19].

8.2 Проектні рішення щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації у разі ймовірної аварії на об'єкті будівництва

8.2.1 До проектних рішень ІТЗ ЦЗ щодо запобігання виникненню НС у разі ймовірної аварії на об'єкті будівництва включають:

— перелік особливо небезпечних виробництв і ділянок із наданням характеристики небезпечних речовин та їх кількості для кожного виробництва та ділянки;

— визначення зони можливого ураження у разі виникнення аварії;

— обґрунтування чисельності та місць розміщення працівників об'єкта будівництва, інших суб'єктів господарювання, віднесених до категорій з цивільного захисту, що можуть потрапити до зони можливого ураження у разі виникнення аварії на об'єкті будівництва;

— обґрунтування чисельності та місць розміщення населення на прилеглий території, що може потрапити до зони можливого ураження у разі виникнення аварії на об'єкті будівництва;

— проектні рішення щодо виключення можливості розгерметизації технологічного устаткування та запобігання аварії з викиданням (загрозою викидання) небезпечних хімічних, біологічних речовин, радіоактивних речовин, вибухонебезпечних речовин і матеріалів, займистих та горючих речовин і матеріалів;

— відомості про викиди і скиди небезпечних речовин у разі виникнення аварії на об'єкті будівництва, з посиланням на матеріали розділу «Оцінка впливів на навколишнє середовище» згідно з ДБН А.2.2-1 [35];

— відомості, що стосуються характеристики проектної радіаційно-дозиметричної та хімічної обстановки у приміщеннях об'єкта будівництва та навколишньому середовищі;

— відомості про наслідки аварії для персоналу і населення (для об'єктів з радіаційно-ядерними технологіями — дози потенційного опромінення, з посиланням на матеріали розділу «Оцінка впливів

на навколишнє середовище» згідно з ДБН А.2.2-1 [35], звіт з аналізу безпеки, звіт про відповідність санітарному законодавству;

— обґрунтування проекту системи дозиметричного і хімічного контролю, включаючи програму дозиметричного контролю та елементи системи, які спрямовано на запобігання потенційному опроміненню персоналу;

— проектні рішення, які спрямовані на запобігання розвитку аварій і локалізацію джерела забруднення у разі викидання (випливання), (загрози викидання) небезпечних хімічних, біологічних речовин, радіоактивних речовин, вибухонебезпечних речовин і матеріалів, займистих та горючих речовин і матеріалів;

— проектні рішення щодо забезпечення вибухо- та пожежобезпечності;

— відомості про наявність та характеристики систем автоматичного управління, блокування, сигналізації, а також безаварійного зупинення технологічного процесу;

— проектні рішення щодо забезпечення сталого функціонування пунктів та систем управління виробничим процесом, безпеки персоналу та управління процесом у разі виникнення аварії;

— відомості про наявність, місця розміщення та характеристики основних (резервних) джерел електро-, тепло-, газо- і водопостачання, а також систем зв'язку;

— відомості, у разі особливого періоду, щодо зменшення запасів небезпечних речовин ОПН (ПНО), які використовувались при повному технологічному циклі об'єкта;

— відомості про потребу та розміщення матеріальних резервів для робіт з ліквідування наслідків аварії на об'єкті, що проектується;

— проектні рішення щодо запобігання сторонньому втручанню у діяльність об'єкта (системи фізичного захисту та охорони об'єкта);

— проектні рішення щодо обладнання об'єкта будівництва АСРВНСО відповідно до вимог ДБН В.2.5-76 [52];

— проектні рішення щодо забезпечення евакуації людей із території об'єкта [24];

— необхідність проведення ідентифікації ОПН [19], ПНО [29], розроблення декларації безпеки ОПН [19] та розроблення плану ліквідації аварійних ситуацій (далі — ПЛАС) відповідно до [4];

— проектні рішення щодо забезпечення безперешкодного введення і пересування на об'єкті, який проектується, сил і засобів цивільного захисту для робіт з ліквідації наслідків аварій.

8.3 Проектні рішення щодо мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій, у разі ймовірних аварій на розташованих поблизу об'єктах підвищеної небезпеки (потенційно небезпечних об'єктах) та внаслідок аварій на транспорті

8.3.1 У проектні рішення включають:

а) перелік ОПН (ПНО) та транспортних комунікацій, аварії на яких можуть стати причиною виникнення НС на об'єкті, який проектується;

б) визначення зони можливого ураження в результаті аварій на розташованих поблизу ОПН (ПНО) та внаслідок аварій на транспорті, з посиланням на джерело інформації або методику розрахунків, які було використано;

в) відомості про чисельність та місця розміщення персоналу об'єкта, що проектується, який може потрапити у зону можливого ураження у разі виникнення аварії на розташованих поблизу ОПН (ПНО) та унаслідок аварій на транспорті;

г) відомості про викиди і скиди небезпечних речовин у разі виникнення аварій;

д) відомості щодо захисту людей, технологічного устаткування, будинків та споруд від повітряної ударної хвилі, продуктів згоряння, радіоактивного та хімічного забруднення, викиду шкідливих (забруднювальних) і радіоактивних речовин, катастрофічного затоплення:

1) характеристику радіаційно-дозиметричної та хімічної обстановки;

2) обґрунтування проекту системи дозиметричного та хімічного контролю та тих елементів системи, які спрямовано на запобігання потенційного опромінення персоналу;

3) відомості про наявність і характеристики систем безаварійної зупинки технологічного процесу в разі виникнення НС, джерелами яких є аварії на розташованих поблизу ОПН (ПНО);

4) щодо забезпечення сталого функціонування пунктів і систем управління виробничим процесом, які забезпечують протиаварійну безпеку персоналу і можливість управління під час НС;

5) відомості про наявність, місця розміщення та характеристики основних (резервних) джерел електро-, тепло-, газо- і водопостачання, а також систем зв'язку;

- б) відомості щодо потреби і розміщення матеріальних резервів, необхідних для захисту населення та робіт з ліквідування НС на об'єкті, що проектується;
- в) щодо АСРВНСО;
- г) щодо забезпечення евакуації персоналу та населення із території об'єкта;
- д) щодо забезпечення введення на об'єкті сил і засобів для робіт з ліквідації наслідків аварії;
- е) відомості щодо забезпечення безпечної експлуатації об'єктів (територій), розташованих поблизу, які внаслідок будівництва можуть потрапити у зону впливу небезпечних чинників діяльності об'єкту, або у разі виникнення НС на об'єкті.

8.4 Проектні рішення щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, джерелами яких є небезпечні природні явища (процеси)

До проектних рішень ІТЗ ЦЗ стосовно запобігання виникненню НС, джерелами яких є небезпечні природні явища (процеси), включають:

- а) відомості про природно-кліматичні умови у районі розташування об'єкта будівництва;
- б) визначення частоти та інтенсивності проявів небезпечних природних процесів (явищ), а також критерій їх безпеки;
- в) перелік заходів щодо інженерного захисту території об'єкта (будинків, споруд та устаткування) від дії небезпечних геологічних процесів відповідно до вимог ДБН В.1.1-12 [41], ДБН В.1.1-45 [43], ДБН В.1.1-46 [44], ДБН Б.2.2-12:2018 [53], затоплень і підтоплень відповідно до ДБН В.1.1-25 [42], екстремальних вітрових і снігових навантажень, налипання мокрого снігу, утворення ожеледі, природних пожеж, якщо буде потреба;
- г) заходи щодо захисту від блискавки — згідно з ДСТУ Б В.2.5-38;
- д) дані об'єктових систем моніторингу метеорологічних, геологічних та гідрологічних небезпечних природних явищ та процесів;
- е) опис і характеристики систем оповіщення про НС природного характеру;
- ж) відомості про наявність та характеристику систем безаварійної зупинки технологічного процесу в разі виникнення НС, джерелами яких є небезпечні природні явища (процеси);
- и) проектні рішення щодо забезпечення сталого функціонування пунктів і систем управління виробничим процесом, які забезпечують протиаварійну безпеку персоналу, і можливість управління під час НС;
- к) відомості про наявність, місця розміщення та характеристики основних (резервних) джерел електро-, тепло-, газо- і водопостачання, а також систем зв'язку;
- л) відомості щодо потреби та розміщення матеріальних резервів, необхідних для захисту населення, та робіт з ліквідації НС на об'єкті, що проектується;
- м) проектні рішення щодо забезпечення евакуації персоналу та населення із території об'єкта;
- н) проектні рішення щодо забезпечення введення на об'єкті сил і засобів для робіт з ліквідації наслідків аварії.

Примітка. Проектні рішення, які наведено в 8.4, ж) — 8.4, н), розробляють, якщо їх не наведено раніше, або вони відрізняються.

ДОДАТОК А (обов'язковий)

ФОРМА ТА ПЕРЕЛІК ВИХІДНИХ ДАНИХ І ВИМОГ НА РОЗРОБЛЕННЯ РОЗДІЛУ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА БУДІВНИЦТВО ОБ'ЄКТІВ

А.1 Місце розташування об'єкта будівництва:

- назва населеного пункту;
- адреса об'єкта;
- ситуаційний план.

А.2 Терміни будівництва — черговість будівництва та пускові комплекси.

А.3 Основні технологічні характеристики об'єкта будівництва:

- призначення об'єкта;
- найменування продукції, що буде випускатись, обсяг продукції (робіт, послуг) на рік (на добу);
- техніко-економічні показники об'єкта згідно з додатком Л ДБН А.2.2-3 [36], характер енергоспоживання, власні енергетичні запаси, наявні потенційно небезпечні та шкідливі технологічні установки, процеси, матеріали та викиди.

А.4 Клас наслідків (відповідальності) об'єкта будівництва — відповідно до ДБН В.1.2-14 [46] та розділу 4 (4.16), розділу 6, додатка А ДСТУ-Н Б В.1.2-16.

А.5 Чисельність працюючих:

- найбільша працююча зміна;
- чисельність чергового та обслуговуючого персоналу, який забезпечує життєдіяльність об'єкта.

А.6 Наявність захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення:

- основні характеристики відповідно до вимог, ДБН Б.1.1-5 [37], ДБН В.1.2-4 [45], ДБН В.2.2-5 [47], ДСТУ-Н Б Б.1.1-19, ДСТУ-Н Б Б.1.1-20;
- напрями використання споруд у мирний час (для об'єктів, що реконструюються чи перешащуються);
- пропозиції щодо напрямку використання у мирний час захисних споруд, що проектується.

А.7 Відомості про природно-кліматичні умови у районі розташування об'єкта будівництва, сейсмічність, ґрунти, топографічні характеристики місцевості:

- небезпечні геологічні, гідрологічні, метеорологічні природні явища та процеси, для запобігання яких слід проводити заходи щодо інженерного захисту території, будівель та споруд.

А.8 Дані про ймовірність виникнення на об'єкті будівництва аварійних ситуацій, враховуючи технологію виробництва, умови експлуатації та рівень технічного обслуговування агрегатів та комунікацій із зазначенням параметрів джерел небезпеки.

А.9 Створення АСРВНСО та організація оповіщення і зв'язку у НС відповідно до ДБН В.2.5-76 [52].

А.10 Об'єкти можливих терористичних посягань згідно з критеріями, методикою ідентифікації віднесення об'єктів незалежно від форми власності до переліку об'єктів можливих терористичних посягань [26]:

- інформація щодо віднесення об'єкта будівництва до об'єктів критичної інфраструктури [27].

А.11 Матеріали ідентифікації ОПН відповідно до [29].

У разі віднесення ПНО до ОПН, відповідно до [19] додатково надають декларацію безпеки разом з позитивним висновком експертизи [19].

А.12 Інша інформація:

а) копії:

- 1) генерального плану об'єкта будівництва з експлікацією будівель та споруд, з визначенням поверховості;
- 2) ситуаційних планів із позначенням об'єкта, що проектується, захисних споруд цивільного захисту (у разі наявності), з наведенням відстані до об'єкта будівництва та розташованих поблизу об'єктів, населених пунктів, транспортних комунікацій, що потрапляють у зону ураження у разі аварії на цьому об'єкті;
- 3) інші креслення (плани, розрізи будинків та споруд, плани, профілі трас, принципові схеми технологічних процесів, схеми інженерних мереж і систем).

б) містобудівні умови та обмеження.

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)

**ФОРМА ЗАВДАННЯ НА РОЗРОБЛЕННЯ РОЗДІЛУ
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
В СКЛАДІ ПРОЕКТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ НА БУДІВНИЦТВО ОБ'ЄКТІВ**

1. Віднесення суб'єкта господарювання, до якого (території якого) належить об'єкт будівництва, що проектується, до категорії цивільного захисту _____

(відповідно до Порядку віднесення суб'єктів господарювання до категорій з цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2010 № 227 дск)

2. Віднесення міста до групи з цивільного захисту, на території якого планується розміщення об'єкта будівництва _____

(відповідно до Порядку віднесення міст до відповідних груп з цивільної оборони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2003 № 1695 дск)

3. Віднесення міста та суб'єктів господарювання, розташованих поблизу, до груп та категорій з цивільного захисту _____

(відповідно до Порядку віднесення міст до відповідних груп з цивільної оборони, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 жовтня 2003 № 1695 дск та Порядку віднесення суб'єктів господарювання до категорій з цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2010 № 227 дск)

4. Характеристика небезпечних зон, _____

(згідно з переліком, наведеним у ДБН В.1.2-4)

у межах яких перебуває запланований до будівництва об'єкт, або траси (ділянки траси) споруд та мереж об'єкта, що проектується.

5. Відомості щодо класу (групи), коефіцієнта захисту захисних споруд цивільного захисту, споруд подвійного призначення згідно з додатковими вимогами до пунктів 3.5, 6.3 додатка 1 ДБН В.2.2-5, режимів вентиляції, призначення приміщень у мирний час, у разі наявності пропозицій у запиті, а також терміну приведення їх у готовність згідно з додатковими вимогами до пункту 1.7 додатка 1 ДБН В.2.2-5 _____

(відповідно до вимог ДБН В.2.2-5, ДБН В.1.2-4)

6. Відомості про наявні захисні споруди цивільного захисту, споруди подвійного призначення та їх характеристики на території розташованих поблизу об'єктів відповідно до ДБН В.1.2-4 _____

7. Уточнені відомості про небезпечні геологічні, гідрологічні, метеорологічні природні явища та процеси, пожежі у природних екологічних системах, які характерні для територій, спостерігаються або прогнозуються у районі площадки (траси) будівництва і вимагають реалізації привентивних заходів захисту _____

(землетруси, зсуви, обвали, карстові провалля, паводки, селі, підтоплення, засуха, повені, схід снігових лавин, сильний вітер, пожежі на торфовищах згідно з ДК 019, ДСТУ 4934)

8. Уточнені відомості щодо наявних та запланованих до будівництва ОПН, ПНО, нетранспортних комунікацій, аварії на яких можуть призвести до утворення зон НС (у тому числі місця (території) інтенсивних бойових дій), у межах яких розміщується об'єкт, що проектується, із зазначенням характеристик уражальних чинників _____

9. Додаткові відомості щодо джерел НС на об'єкті будівництва, які рекомендується врахувати під час проектування _____

10. Додаткові дані, які визначені в розділі ІТЗ ЦЗ відповідної містобудівної документації, розробленої згідно з вимогами ДБН Б.1.1-5 _____

11. Вимоги до створення автоматизованих систем раннього виявлення загрози виникнення НС та оповіщення населення та організації оповіщення і зв'язку у НС _____

(відповідно до ДБН В.2.5-76)

12. Відомості щодо об'єктів можливих терористичних посягань _____

(відповідно до встановлених критеріїв, методики ідентифікації віднесення об'єктів незалежно від форми власності до переліку об'єктів можливих терористичних посягань, згідно з Планом заходів з реалізації Концепції боротьби з тероризмом, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 547)

13. Вимоги щодо світломаскувальних заходів та інших заходів стосовно маскування об'єкта _____

14. Перелік нормативних документів, вимоги яких враховують під час розроблення розділу ІТЗ ЦЗ, проектування окремих інженерних систем, технологічного устаткування, будинків і споруд _____

Додаткова інформація, яку рекомендується враховувати під час розроблення проекту будівництва:

— наявність документації щодо ідентифікації ПНО, ідентифікації ОПН, декларації безпеки об'єкта на ОПН, ПЛАС та аварій відповідно до Кодексу цивільного захисту України, постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 956 «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки», Методики ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів, затвердженої наказом МНС України від 23.06.2006 № 98;

— вимоги з питань пожежної безпеки згідно з ДБН В.1.1-7;

— розрахунок параметрів хвилі прориву та меж зони можливого затоплення, у тому числі катастрофічного, у нижньому б'єфі для випадків руйнування гідроспоруд напірного фронту в умовах нормального і зниженого напірних рівнів водоймища (згідно з проектною документацією на будівництво гідроспоруди, в зоні катастрофічного затоплення якої знаходиться об'єкт будівництва, ДБН В.1.2-14, ДБН В.2.4-3);

— заходи щодо проведення евакуації населення у разі загрози або виникнення НС відповідно до «Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841;

— заходи щодо захисту об'єктів критичної інфраструктури згідно з «Концепцією створення державної системи захисту критичної інфраструктури», схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 1009-р.

Представник виконавця

Представник замовника

_____ (підпис, дата)

_____ (підпис, дата)

**ПЕРЕЛІК ДОДАТКОВИХ РІШЕНЬ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ НА ОБ'ЄКТАХ, ЩО НАЛЕЖАТЬ СУБ'ЄКТАМ
ГОСПОДАРЮВАННЯ, ПРОЕКТУВАННЯ ЯКИХ ЗДІЙСНЮЄТЬСЯ З УРАХУВАННЯМ
ВИМОГ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАХОДІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

Таблиця В.1

Назва об'єктів	Додаткові проектні рішення
Об'єкти, що можуть спричинити виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру та вплинути на стан захисту населення і територій	
Хімічно небезпечні об'єкти, віднесені до об'єктів будівництва зі значними (ССЗ) наслідками	<p>Відомості про місця розташування пунктів управління та дублювання їх основних елементів. Проектні рішення щодо захисту ємностей і комунікацій від руйнування повітряною ударною хвилею або конструкціями, що падають.</p> <p>Заходи щодо попередження та виключення розливу НХР, спорожнення найбільш небезпечних ділянок технологічного обладнання, а також за необхідності їх нейтралізації (утилізації) або зменшення негативного впливу хімічних факторів.</p> <p>Заходи щодо максимально можливого скорочення запасів і термінів зберігання НХР, що перебувають на під'їзних шляхах підприємства, на проміжних складах і в технологічних ємностях до мінімуму, необхідного для функціонування виробництва у воєнний час, а також по переходу на безбуферну схему виробництва</p>
Ядерні установки, віднесені до об'єктів будівництва зі значними (ССЗ) наслідками	<p>Оцінення можливої обстановки в оточенні ядерної установки та об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами, іншими джерелами іонізуючого випромінювання [16]. Вимоги щодо рівня фізичного захисту ядерних установок, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами; також розроблення, створення та запровадження в дію відповідних систем фізичного захисту.</p> <p>Обґрунтування рішення щодо створення та забезпечення функціонування систем фізичного захисту ядерних установок, об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами. Відстань від АЕС до меж проектної забудови міста (селища) для працівників АЕС, а також до меж зон рекреаційних об'єктів державного та регіонального значення, територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.</p> <p>Обґрунтування розмірів санітарно-захисної зони та зони спостереження.</p> <p>Проектні рішення щодо будівництва захисної споруди на ЗПУ, оснащеного необхідною обчислювальною технікою, засобами зв'язку, оповіщення, збору інформації про радіаційну і метеорологічну обстановку на території об'єктів, у санітарно-захисній зоні і зоні спостереження. Відомості про чисельність населення міста (селища) для працівників АЕС, щільності населення, що проживає в зоні радіусом 25 км навколо АЕС (включаючи будівельників та експлуатаційників АЕС) і обґрунтування можливості евакуації населення із зазначеної зони протягом 4 год.</p> <p>Відомості про наявність доріг та їх покриття у зоні можливого радіоактивного забруднення, що забезпечують вихід до АЕС автомобільної та спеціальної техніки із трьох-чотирьох напрямків</p>

Продовження таблиці В.1

Назва об'єктів		Додаткові проектні рішення
Пожежовибухонебезпечні об'єкти, віднесені до об'єктів будівництва з середніми (СС2) наслідками та значними (СС3) наслідками:	Об'єкти видобування нафти, нафтохімії та нафтобази, склади нафтопродуктів, магістральні нафтопроводи, резервуарні парки та наливні станції нафтопродуктів, товарно-сировинні парки нафтопереробних заводів	Відомості про максимальний обсяг транспортування нафти (нафтопродуктів, зріджених газів) або газу (газового конденсату) в одному технічному коридорі магістральних трубопроводів (у тоннах умовного палива в рік). Відстані до сусідніх технічних коридорів магістральних трубопроводів, між перекачувальними насосними та компресорними станціями як в одному коридорі, так і в сусідніх технічних коридорах. Обґрунтування розташування відкритих ділянок, підземних байпасів, резервних ниток, розміщення газорозподільних станцій і джерел їх електропостачання, перекачувальних насосних і компресорних станцій. Відомості про наявність відскакуючих пристроїв, що спрацьовують від тиску (імпульсу) ударної хвилі, перемичок між тупиковими ділянками, кільцювання газопроводів з існуючими і тими, що будуються
	Автозаправні комплекси та автомобільні газозаправні станції та пункти (із використанням зрідженого газу)	Обґрунтування розміщення автомобільних газозаправних станцій (із використанням зрідженого газу)
	Газонаповнювальні станції та пункти, склади газу та газопродуктів	Обґрунтування розміщення газонаповнювальних станцій (із використанням зрідженого газу) і газонаповнювальних пунктів міст (селищ, сіл) та об'єктів
	Вибухонебезпечні об'єкти зберігання, утилізації та знищення боєприпасів усіх видів, вибухових речовин, ракет і ракетного палива	Заходи, що виключають можливість передачі детонації на об'єктах зберігання вибухових матеріалів. Проектні рішення щодо забезпечення надійної охорони місць зберігання вибухонебезпечних речовин
Гідротехнічні споруди, віднесені до об'єктів будівництва з середніми (СС2) наслідками та значними (СС3) наслідками	Обґрунтування стійкості гідроспоруди напірного фронту у разі проходження хвилі прориву в результаті руйнування вище розташованих гідровузлів, у разі руйнування шлюзових затворів, а також пропуску зазначеної хвилі через споруди з урахуванням попереднього форсованого спрацювання водоймищ (під час проектування і будівництва гідровузла в каскаді). Визначення параметрів хвилі прориву та меж зони можливого затоплення (у тому числі катастрофічного) у нижньому б'єфі для випадків руйнування гідроспоруд напірного фронту в умовах нормального і зниженого підпірних рівнів водоймища. Відомості про наявність і характеристики приладів, що забезпечують видачу сигналів про катастрофічне підвищення рівня води в нижніх б'єфах водного об'єкта у разі прориву споруд напірного фронту. Відомості про системи енергопостачання і управління шлюзами, обґрунтування можливості провідки через них судів у разі зниженого рівня водного об'єкта при форсованому спрацюванні водоймищ в особливий період	

Назва об'єктів		Додаткові проектні рішення
Об'єкти, що забезпечують стале функціонування держави в умовах надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в особливий період		
Об'єкти газопостачання, віднесені до об'єктів будівництва з середніми (СС2) наслідками та значними (СС3) наслідками:	Об'єкти видобування, зберігання (газосховища), переробки, транспортування та розподілу природного скрапленого газу, зокрема автомобільні газозаправні станції та пункти	Об'ґрунтування розміщення автомобільних газозаправних станцій та пунктів (із використанням зрідженого газу)
	Газонаповнювальні станції та пункти	Об'ґрунтування розміщення газонаповнювальних станцій (з використанням зрідженого газу) та газонаповнювальних пунктів міст (селищ, сіл) та об'єктів
Об'єкти повітряного транспорту, віднесені до об'єктів будівництва з середніми (СС2) наслідками та значними (СС3) наслідками		Відомості щодо наявності, місць розміщення та характеристики аеродромів розосередження. Рішення щодо забезпечення санітарного оброблення людей, спеціального оброблення техніки та майна. Рішення щодо захисту складів паливно-мастильних матеріалів. Об'ґрунтування місць розміщення передавальних радіоцентрів для захисних споруд на ЗПУ аеропортів (їх захисних властивостей), об'єднаних авіаційних загонів, місцевих центрів єдиної системи управління повітряним рухом
Об'єкти морського та річкового транспорту, віднесені до об'єктів будівництва з середніми (СС2) наслідками та значними (СС3) наслідками		Відомості про створення для портів, судноремонтних заводів і ремонтно-експлуатаційних баз річкового флоту, запасних перевантажувальних пунктів, пунктів виконання морських перевантажувальних робіт у рейдових умовах, запасних морських перевантажувальних районів а також запасних судноремонтних баз, морських пунктів переобладнання та судноремонту в умовах розосередження і на стоянках плавучих доків. Об'ґрунтування кількості, потужності та місць розміщення запасних перевантажувальних пунктів і запасних судноремонтних баз, розміщення стоянок
		Рішення щодо сталого постачання берегових об'єктів електроенергією (у тому числі за рахунок передачі електроенергії на берег від судових електростанцій), водою, паливно-мастильними та іншими матеріалами, запасними частинами. Рішення щодо захисту об'єктів морського транспорту від впливу штормових хвиль, а об'єктів річкового транспорту — від впливу хвилі прориву при руйнуванні напірного фронту гідровузлів з урахуванням можливого форсованого спрацювання водоймищ. Об'ґрунтування відстані від причалів для навантаження (вивантаження) небезпечних вантажів (вибухових речовин і матеріалів, НХР тощо), залізничних колій для накопичення (відстою) вагонів (цистерн), акваторій для судів з такими вантажами до житлових, виробничих і складських будинків, а також до інших причалів, місць стоянки судів з іншими вантажами та місць складування пожежо- та вибухонебезпечних вантажів. Відомості щодо обладнання берегових об'єктів, де зберігаються небезпечні вантажі, системами улаштування водяних завіс і подачі води (дегазатора) у разі розливу НХР, а також локальної системи оповіщення про аварію з НХР. Рішення щодо забезпечення на перевалочних та бункерних нафтобазах можливості безпричального зливання рідкого палива на судна із залізничних цистерн, а також використання танкерів як плавучих бункерних нафтобаз

Кінець таблиці В.1

Назва об'єктів	Додаткові проектні рішення
Сільськогосподарські об'єкти, підприємства з перероблення та зберігання продукції агропромислового виробництва	
Сільськогосподарські об'єкти, підприємства з перероблення та зберігання продукції агропромислового виробництва	Рішення щодо захисту сільськогосподарських тварин і продукції агропромислового виробництва від радіоактивних речовин, НХР і бактеріологічних засобів. Обґрунтування можливості переходу на режим захисту тварин протягом однієї доби. Відомості про наявність і характеристики автономних джерел електропостачання на тваринницьких комплексах і фермах, а також птахофабрик
Об'єкти побутового, фізкультурно-оздоровчого та виробничого призначення для санітарного оброблення людей, спеціального оброблення одягу, засобів індивідуального захисту, техніки та обладнання	
Об'єкти побутового, фізкультурно-оздоровчого та виробничого призначення для санітарного оброблення людей, спеціального оброблення одягу, ЗІЗ, техніки та обладнання	Включають рішення щодо пристосування: — лазень, санітарно-побутових приміщень промислових підприємств, спортивних комплексів, спортивних залів шкіл тощо для використання як санітарно-обмивочних пунктів для санітарного оброблення людей; — пралень та підприємств хімічного чищення — для спеціального оброблення одягу, взуття, ЗІЗ, як станцій знешкодження та спеціального оброблення; — приміщень постів миття і прибирання автотранспорту в автотранспортних та інших підприємствах, на базах централізованого технічного обслуговування на станціях технічного обслуговування для спеціального оброблення техніки й обладнання. Примітка. Обґрунтування рішень щодо пристосування зазначених вище об'єктів для санітарного оброблення людей, спеціального оброблення одягу, ЗІЗ, техніки та обладнання виконують згідно з вимогами ДСТУ XXX

ДОДАТОК Г
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 Кодекс цивільного захисту України
- 2 Господарський кодекс України
- 3 Закон України «Про оборону України»
- 4 Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки»
- 5 Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
- 6 Закон України «Про державну таємницю»
- 7 Закон України «Про науково-технічну інформацію»
- 8 Закон України «Про страховий фонд документації України»
- 9 Закон України «Про основи містобудування»
- 10 Закон України «Про Генеральну схему планування території України»
- 11 Закон України «Про землеустрій»
- 12 Закон України «Про архітектурну діяльність»
- 13 Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану»
- 14 Закон України «Про правовий режим воєнного стану»
- 15 Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку»
- 16 Закон України «Про фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання»
- 17 Закон України «Про боротьбу з тероризмом»
- 18 Постанова Кабінету Міністрів України від 15.02.1999 № 192 «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях»
- 19 Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2002 № 956 «Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки»
- 20 Постанова Кабінету Міністрів України від 29.10.2003 № 1695 «Про затвердження Порядку віднесення міст до відповідних груп з цивільної оборони» (має гриф обмеження доступу «ДСК»)
- 21 Постанова Кабінету Міністрів України від 01.08.2005 № 668 «Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві»
- 22 Постанова Кабінету Міністрів України від 02.03.2010 № 227 «Про затвердження Порядку віднесення суб'єктів господарювання до категорій з цивільного захисту» (має гриф обмеження доступу «ДСК»)
- 23 Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 560 «Про затвердження Порядку затвердження проектів будівництва і проведення їх експертизи та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»
- 24 Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій»
- 25 Постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 6 «Про затвердження Переліку об'єктів, що належать суб'єктам господарювання, проектування яких здійснюється з урахуванням вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту»
- 26 Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.07.2013 № 547-р «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції боротьби з тероризмом»
- 27 Розпорядження Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 1009-р «Про схвалення Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури»
- 28 Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністерства аграрної політики України, Міністерства економіки України, Міністерства екології та природних ресурсів України від 27.03.2001 №73/82/64/122 «Про затвердження Методики прогнозування наслідків вилу (викиду) небезпечних хімічних речовин при аваріях на промислових об'єктах і транспорті», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10.04.2001 за № 326/5517
- 29 Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 23.02.2006 № 98 «Про затвердження Методики ідентифікації потенційно небезпечних об'єктів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20.03.2006 за № 286/12160
- 30 Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 15.08.2007 № 557 «Про затвердження Правил техногенної

безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 03.09.2007 за № 1006/14273

31 Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи від 16.07.2009 № 494 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення планів цивільного захисту підприємств, установ, організацій на особливий період»

32 Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 02.02.2005 № 54 «Про затвердження державних санітарних правил «Основні санітарні правила забезпечення радіаційної безпеки України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20.05.2005 за № 552/10832

33 Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 16.05.2011 № 45 «Про затвердження Порядку розроблення проектної документації на будівництво об'єктів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 01.06.2011 за № 651/19389

34 ДБН А.1.1-1:2009 Система нормування та стандартизації у будівництві. Основні положення, затверджені наказами Мінрегіонбуду України від 29.12.2003 № 969 та від 07.07.2010 № 269

35 ДБН А.2.2-1-2003 Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд, затверджені наказом Держбуду України від 15.12.2003 № 214

36 ДБН А.2.2-3:2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.06.2014 № 163

37 ДБН Б.1.1-5:2007 Система містобудівної документації. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту (цивільної оборони) у містобудівній документації. (Перша та друга частини), затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.10.2008 № 282

38 ДБН Б.1.1-13:2012 Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 12.03.2012 № 105 (зі зміною № 1, затвердженою наказом Мінрегіону України від 18.11.2015 р. № 294)

39 ДБН Б.1.1-15:2012 Склад та зміст генерального плану населеного пункту, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 13.07.2012 № 358

40 ДБН В.1.1-7:2016 Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31.10.2016 № 287

41 ДБН В.1.1-12:2014 Будівництво в сейсмічних районах України, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 16.05.2014 № 143

42 ДБН В.1.1-25-2009 Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Інженерний захист територій та споруд від підтоплення та затоплення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 02.12.2009 № 550 та від 29.07.2010 № 287

43 ДБН В.1.1-45:2017 Будівлі і споруди в складних інженерно-геологічних умовах. Загальні положення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 03.05.2017 № 101

44 ДБН В.1.1-46:2017 Інженерний захист територій, будівель і споруд від зсувів та обвалів. Основні положення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 25.04.2017 № 96

45 ДБН В.1.2-4-2006 Система надійності та безпеки в будівництві. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони), затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 04.08.2006 № 274

46 ДБН В.1.2-14-2009 Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель, споруд, будівельних конструкцій та основ, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.12.2008 № 709 (зі зміною №1, затвердженою наказом Мінрегіону України від 22.12.2011 № 374)

47 ДБН В.2.2-5-97 Будинки і споруди. Захисні споруди цивільної оборони, затверджені наказом Держкоммістобудування України від 08.07.1997 № 106 (зі зміною №1, затвердженою наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.03.2006 № 85; зі зміною №2, затвердженою наказом Мінрегіону України від 07.11.2011 № 7 дск; з додатком 1, затвердженим наказом Мінрегіону України від 07.11.2011 № 7 дск; зі зміною № 3, затвердженою наказом Мінрегіону України від 27.12.2017 № 342)

48 ДБН В.2.2-9-2009 Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди. Основні положення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 17.12.2009 № 705

49 ДБН В.2.3-7-2010 Споруди транспорту. Метрополітени, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 22.12.2010 № 533 (зі зміною № 1, затвердженою наказом Мінрегіону України від 23.12.2013 р. № 599)

50 ДБН В.2.4-3:2010 Гідротехнічні, енергетичні та меліоративні системи і споруди, підземні гірничі виробки, затверджені наказами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 11.01.2010 № 1 та від 29.07.2010 № 287

51 ДБН В.2.5-56:2014 Системи протипожежного захисту, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 13.11.2014 № 312

52 ДБН В.2.5-76:2014 Автоматизовані системи раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.01.2014 № 29

53 ДБН Б.2.2-12:2018 Планування і забудова територій, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 23.04.2018 № 100

54 ДСТУ Б Д.1.1-7:2013 Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво

55 ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Будівельна кліматологія

56 СНиП 2.05.06-85 Магистральные трубопроводы, затверджені постановою Державного комітету СРСР у справах будівництва від 18.03.1985 № 30 (зі зміною № 1 Держбуду СРСР від 08.01.87; зі зміною № 2, затвердженою постановою Держбуду СРСР № 61 від 13.07.90; зі зміною № 3, затвердженою наказом Держбуду України № 279 від 03.12.98)

57 ДК 019:2010 Класифікатор надзвичайних ситуацій.

Код згідно з ДК 004: 91.020; 13.200

Ключові слова: будівництво об'єктів, запобігання виникненню НС на об'єкті будівництва, захисні споруди цивільного захисту, інженерно-технічні заходи цивільного захисту, проектна документація, проектні рішення, розділ ІТЗ ЦЗ.

Редактор **Ю. Яременко**

Верстальник **Т. Олексюк**

Підписано до друку 18.09.2018. Формат 60 × 84 1/8.

Ум. друк. арк. 2,32. Зам. 1604. Ціна договірна.

Виконавець

Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ»)

вул. Святошинська, 2, м. Київ, 03115

Свідоцтво про внесення видавця видавничої продукції до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції від 14.01.2006 серія ДК № 1647